

ZDISLAVA Z LEMBERKA

Zdislava se narodila kolem roku 1220 na hradě Křižanov, na Českomoravské vysočině, poblíž města Velké Meziříčí, jako nejstarší z pěti dětí panu Přibyslavovi, brněnskému purkrabímu a paní Sybile, dvorní dámě královny Kunhuty.

Své dětství a dívčí léta prožila ve vzorném rodinném prostředí na hradě Křižanově a v Brně, kde byl otec purkrabím. Rodiče jí poskytli všestrannou výchovu. Po jejich vzoru měla Zdislava velikou úctu ke stavu kněžskému a řeholnímu. Její otec zastával významné funkce a byl velmi zámožný, zároveň byl také velmi nakloněn klášterům a jejich obyvatelům, zvláště si pak oblíbil cisterciácký řád, který hojně podporoval. Matka Sybila pocházela zřejmě ze Sicílie, která byla v té době jedna z kulturně nejvyspělejších území západní Evropy. S královnou Kunhutou podporovala Sybila dominikánský klášter rozjímavých sester v Brně nebo také klášter Žďárský, jemuž věnovala vzácně vypracovanou bibli.

Zdislava se provdala asi v 15 letech za Havla z rodu Markvarticů, pána na hradě Lemberku v severních Čechách. Po svatbě na Křižanově se přestěhovala do pohraničních hvozdů severních Čech. Pan Havel byl nejen výtečný válečník, ale také zaníceně podporoval církev. Udržoval přátelství s olomouckým biskupem, podporoval i řád bratří kazatelů-dominikánů a měl také účast na díle Anežky Přemyslovny v Praze na Františku.

Zdislavě, hradní paní na Lemberku se narodily čtyři děti (Havel, Markéta, Jaroslav a Zdislav). Plnila všechny společenské povinnosti svého stavu, vedla hradní domácnost, starala se o panství v době nepřítomnosti manžela, pečlivě se starala o všechny své děti a zároveň pomáhala chudým a potřebným.

Se svým manželem Havlem postavila Zdislava v blízkém městě Jablonném chrám svatého Vavřince s klášterem pro dominikány. Tento řád s apoštolským zaměřením si Zdislava tak oblíbila, že do něj vstoupila jako laická spolupracovnice. V Turnově postavila paní Zdislava s manželem kostel a klášter pro dominikány. Její příklad povzbuzoval i jiné k následování.

Ač byla vznešenou paní, s radostí často navštěvovala chudé. Poutníci, nemocní a potřební u ní našli vždycky laskavé přijetí. Podporovala je, kde jen mohla a sama žila skromně. Byla všemi milována a nazývali ji matkou chudých.

Paní Zdislava se nedožila vysokého věku. Byla chatrného zdraví a vyčerpala se životními povinnostmi. Zemřela na hradě Lemberku roku 1252 ve stáří asi 30 až 33 let. Byla pochována v kostele sv. Vavřince v Jablonném, kde její tělo dodnes odpočívá.

Slovem a příkladem vedla všechny kolem sebe k lásce k Bohu a bližním. Zachytili to i doboví malíři či kronikáři. V kronice Dalimilově čteme: „Pět mrtvých boží mocí vzkřísila, mnoha slepým zrak vrátila,

chromých a malomocných mnoho uzdravila a nad jinými ubohými veliké divy činila“. Její příkladný život, naplněný láskou k Bohu a lidem, plný touhy po záchraně duší, a její zázračná moc pomáhající tělesně trpícím jsou názorně zachyceny na 24 obrazech, které jsou zavěšeny kolem její hrobky pod kostelem sv. Vavřince v Jablonném. Známy je také román Aleny Vrbové V erbu Ivíce či kniha Světlo ve tmách od Jaroslava Durycha. (Román A. Vrbové posloužil jako předloha pro stejnojmenný film natočený v roce 1994).

28. srpna 1907 byla Zdislava blahořečena papežem sv. Piem X. a 21. května 1995 ji svatořečil papež Jan Pavel II. Od 24. října 2000 byla prohlášena tímž papežem za hlavní patronku Litoměřické diecéze a od jara 2002 je sv. Zdislava, dle ustanovení krajského zastupitelstva, patronkou celého Libereckého kraje a považuje se také za patronku všech rodin.